

EL CIBERPLAGI ÉS REALMENT UN PROBLEMA?

Debat moderat per Lluïsa Nuñez, Febrer 2008

Text inicial, 5 de Febrer

S'entèn per ciberplagi el plagi d'obres o escrits descarregats de la xarxa. O sigui, el ciberplagi és el mateix que el plagi, amb l'agravament que la tecnologia facilita enormement la localització dels originals i la transformació d'aquests en aparents treballs propis.

La mateixa naturalesa d'Internet, que fa que localitzar informació sigui més fàcil i còmode que elaborar-la, certament ha produït canvis d'hàbits informacionals en tots nosaltres. Entre aquests hàbits hi ha bons i mals usos de la informació. Qui tingui pràctica en escriure a Internet, com per exemple els bloggers o autors de bitàcoles, adquirirà l'hàbit d'enllaçar directament, dins el mateix text, a totes les possibles referències del seu discurs, sense ja ni tan sols introduir notes a peu de pàgina o citacions, en un estil que s'anomena escriptura hipertextual. L'enllaç proporciona en un sol pas la citació i el reconeixement de l'autoria del text referenciat, i no hi ha intenció fraudulenta.

El ciberplagi és una pràctica fraudulenta. Conegut també en els entorns educatius com *copy&paste*, és sovint esmentat pels professors que es queixen de a) l'augment de treballs acadèmics plagiats presentats, i b) la seva dificultat per a detectar-ho i denunciar-ho.

Efectivament, ja fa anys que existeixen llocs a la xarxa com [El Rincón del Vago](#) (i els seus homòlegs anglosaxons [Cheat.com](#), [School Sucks.com](#)...) on és molt fàcil localitzar treballs ja fets, que només cal descarregar, modificar una mica i entregar. Alguns són ja grans empreses especialitzades en produir-los i segur que també n'heu rebut ofertes per correu electrònic.

Però encara que no es tracti de treballs comprats o descarregats sencers, la pràctica d'afusellar fragments d'un i altre article per a produir un treball suposadament original, és ben extesa. Les universitats i les escoles, especialment les de l'àmbit anglosaxó, han detectat i denunciat les pràctiques plagiàries, i actualment a molts reglaments acadèmics apareixen clàusules amenaçant amb greus sancions disciplinàries els estudiants que incorrin en plagi. També s'han pres altres mesures, com bloquejar l'accés a la Wikipedia des de la xarxa de la Universitat, i altres més realistes, com desenvolupar programes que ajuden a detectar si un treball és original o plagiat. Però els programes funcionen majoritàriament en anglès, i bloquejar la Wikipedia simplement és ingenu, a part de que Wikipedia no és la única font d'informació i per tant de plagi. En mitjans acadèmics més propers trobem recomanacions per als professors que volen identificar treballs afusellats, tals com seleccionar frases característiques i introduir-les (entre cometes) als cercadors, detectar canvis en l'estil literari i concretament els temps verbals, manca de connexió entre unes i altres parts del treball, ús de cites literals que no apareixen a les referències, absència de referències encara que se citin nombrosos autors...

Però totes aquestes mesures, a part de no semblar gaire efectives, suposen una feina extra per al professor...

Preguntes:

Intenteu detectar els plagis en els treballs que us entreguen els estudiants?

Creieu útil que la universitat penalitzés el plagi en els treballs acadèmics, fent-ho constar expressament en els reglaments?

Creieu important ensenyar als estudiants la distinció entre plagi i citació?

Quines altres mesures utilitzeu en la vostra pràctica docent?

Referències:

Comas, Rubén & Sureda, Jaume, Ciber-Plagio Académico. Una aproximación al estado de los conocimientos, Revista TEXTOS de la CiberSociedad, 10, 2007 Temática Variada. Disponible a <http://www.cibersociedad.net>

Urbina Ramírez, Santos. Ciberplagio: "construyendo" trabajos universitarios. Comunicación presentada a Edutec 2004, Barcelona. Disponible a <http://edutec2004.lmi.ub.es/pdf/159.pdf>

Castañeda, Javier. Plagia, que algo queda. Baquía.net, 2001. Disponible a <http://www.baquia.com/noticias.php?id=7481>

Plagiarism.org

Aportació Joan Parellada, 6 Febrer.

De sempre tots hem copiat; si per evolucionar calgués inventar la roda cada cop tot just anirem amb cuàdrigues.

Per tant és bo que l'estudiant i el "profe" busquin continguts a la web i se'n aprofitin d'ells.

Dit això, també és cert que enganyar és dolent i per tant s'ha de penalitzar. Si un còpia una informació i la modifica per fer-la passar com a original (el plagi) no està fent lo mateix que copiar en un examen? Aleshores hem d'actuar en conseqüència.....

Això porta a un tema curiós; jo tinc una col·lecció de problemes penjada a la web amb la caseta com a header; per tant és clar que l'autor és la UB. Aquesta col·lecció és emprada per acadèmies que: a) és un servei que donen als seus estudiants de pagament i b) jo no he vist un duro ni ho espero. M'he trobat amb dos tipus d'acadèmies: 1) aquelles que deixen la caseta o les boles i per tant reconeixen que no es material seu i 2) aquelles que des del pdf sabem com canviar les identificacions de la UB per substituir-les per unes altres. Segons l'assessoria jurídica en les segones no es pot fer res i les primeres son denunciabls

La meva recepta és:

- a) Que busquin per on sigui, copien tots ho que els hi calgui i que ho diguin.... Totes les integrals del mon estan resoltes en llibres que és diuen "taules d'integrals"; si la que busques no està en els llibres deu de ser tant difícil que, per la immensa majoria dels mortals, no val la pena intentar resoldre-la directament
- b) Crec que s'ha d'incentivar la còpia; un treball original és copiar de més de tres llocs....
- c) Al mateix temps, s'ha de penalitzar el plagi perquè és un engany; lo que no sé es com detectar-ho....
- d) De la mateixa manera que es pot enganyar a una persona molts cops i que també és pot enganyar un cop a moltes persones, però que és molt difícil enganyar a moltes persones molts cops; crec que és possible que un estudiant m'enganyi a mi en un treball, però que enganyi a tothom al llarg de tots els seus estudis ja és més difícil. La recepta meua és demanar diverses feines (algunes fins i tot a manuscrites) en el curs i lo que espero és que ens creiem que qui enganya un cop i és enganxat segur que ho ha fet abans i per tant la penalització hauria de ser global; qui còpia en un examen expulsat de la UB.

Perdoneu el rotllo

Joan

Aportació de Jesús Pérez, 6 Febrer.

Realment és un assumpte que m'interessa. I ahir mateix ho vam discutir en una reunió d'assignatures de primer curs. En un text presentat per un alumne, l'alumne ha de deixar ben identificat: allò que és una transcripció literal del treball d'una altra persona (entre cometes i acompanyat immediatament després per la referència a l'autor); allò que ha

escrit amb les seves paraules, però és una idea extreta d'un text (immediatament acompanyat de la referència a l'autor) i allò que són raonaments, deduccions o dades pròpies.

I responent a les preguntes concretes (però canvio l'ordre):

Creieu important ensenyar als estudiants la distinció entre plagi i citació?

Sí. Ho faig els primers dies del curs.

Jo els projecto a classe una pàgina de la Indiana University on hi ha un qüestionari molt interessant que els ajuda a entendre què es pot fer i com ho han de fer.

La pàgina és: [What is Plagiarism at Indiana University?](#)

I el qüestionari apareix cap al final de la pàgina web [Let's see if you understand: Click here to take a short quiz.](#)

Hi ha coses que els sorprenen molt. "Però... això no es pot fer?"

Porten molts anys copiant d'internet i ho veuen normal.

Intenteu detectar els plagis en els treballs que us entreguen els estudiants? Una part important dels meus alumnes de primer tenen dificultats d'expressió oral i escrita. Són comuns les frases sense verb, subordinades que no tenen oració principal, absència de signes de puntuació... Quan un alumne de 18 anys t'escriu frases ben estructurades, puntuades, gran riquesa de vocabulari i expressions com "...múltiples funciones; empero la célula ...", és obvi que ho ha copiat.

Quines altres mesures utilitzeu en la vostra pràctica docent? Quan els expliques com han de citar un treball científic i defineixes els límits del que poden fer i no poden fer, el plagi generalitzat desapareix. Potser cal una acció coordinada entre les diverses assignatures i un grau d'exigència similar. I també ens hauríem d'aplicar les pautes; i hauríem de citar correctament les imatges i informacions que utilitzem en les presentacions powerpoint que passem als alumnes (jo acostumo a fer-ho; però repassant el meu material m'he trobat amb molts casos on no hi ha la citació/referència corresponent).

Creieu útil que la universitat penalitzés el plagi en els treballs acadèmics, fent-ho constar expressament en els reglaments?

L'article 20 de les "NORMES REGULADORES D'EXÀMENS, AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ" diu que "...la realització demostradament fraudulenta d'algun dels exercicis exigits en l'avaluació d'alguna assignatura comportarà la nota de SUSPENS en la convocatòria oficial corresponent."

Només cal que els avisem que considerarem un frau una transcripció literal, sense la citació corresponent, en una tasca d'avaluació.

Potser seria més necessari una campanya de conscienciació entre els professors i alumnes: entre els professors perquè intentem corregir aquesta tendència al plagi i entre els alumnes perquè citin correctament.

Aportació Merce Martínez, 6 Febrer.

Jo penso més o menys com en Jesús.

També dedico algun temps a classe a explicar la diferència entre utilitzar coneixements previs (citant-los i com fer-ho) per elaborar un treball y fer-ne una copia descarada.

Com Google està també al nostre abast i tots els treballs els recullo informatitzats, a la mínima sospita: per la redacció, ús d'una bibliografia molt diferent de la comentada, etc. copio un paràgraf i el busco, llavors surten el/els treballs afusellats.

La nota evidentment és 0 amb una cita en vermell de l'autor original.

Aviso a classe que tinc aquesta deria de comprobar a google... cada cop ho fan menys i solen ser aquests grans desconeguts que t'apareixen el dia de l'examen final (avaluació única) amb un treball que no t'han consultat...

Crec que nosaltres també hem de tenir cura, especialment amb les il·lustracions que és on solem descuidar-nos de ficar la web d'on provenen.

Aportació Jordi Calvo, 6 Febrer

Em sembla fantàstic tot el treball que, segons acabeu d'explicar, feu per mirar de reduir el ciberplagi.

Jo també intento avisar (quan dono les indicacions per fer un treball o tasca) que no és vàlid fer passar per propi allò que ha dit algú altre. Poden buscar i consultar altres fonts d'informació, però ho han de fer constar.

També faig servir google per trobar els possibles plagis. Els criteris de "sospita" de plagi són més o menys els que ja s'han comentat: estructura del text; nivell de redacció; autors citats i no referenciats; mateix text repetit en diferents treballs.

De vegades, el problema és que plagien textos literals d'obres en paper o de treballs d'altres companys de grups diferents o de cursos anteriors... i això el google no ho troba. Potser "peco" de ser massa benèvol i, quan detecto algun plagi, la conseqüència definitiva no és el suspens: els informo de que això que han fet és incorrecte i els dono la oportunitat de refer el treball. Encara no tinc clar si això és positiu o no.

En els materials que jo preparo, intento sempre posar les referències bibliogràfiques. I, quan faig servir imatges (generalment escanejades) faig constar l'autor i l'any de l'obra d'origen. Però, tot i així, si mirés amb cura tot el que he penjat en aquests (pocs) anys de docència universitària que porto... segur que trobaria algun material que em faria avergonyir per no haver respectat les normes de citació i referència.

Aportació Joan Marsal, 6 Febrer

Jo crec que en molts casos copien per vici. Tinc una assignatura en el campus virtual en la qual han de resoldre casos. Com que no puc controlar si els fan sols, en grup, el copien d'algú o els fa el germa gran, ponderen poc en la nota final (el que realment pondera és l'avaluació dels aprenentatges assolits durant la resolució del cas, que faig via qüestionari). Doncs, malgrat això, hi ha contestacions de casos idèntiques que es presenten individualment, i fàcilment detectables perquè diuen les mateixes barbaritats. Com que no sé si han treballat en grup o un ha fet la feina i els altres l'han copiada, a tots els poso la mateixa nota amb la retroacció "si fas un treball en grup, presenta'l com a grup i no individualment".

Estic de professor visitant a la Facultat de Dret de la Universitat de Puerto Rico, universitat de tall anglosaxó, amb títol reconegut per l'American Bar Association (consell de col·legis d'advocats USA). Aquí l'honestat dels estudiants és quelcom essencial, perquè la major part de les qualificacions es fan a partir de treballs. El 2006, seguint l'exemple de la Harvard Law School, varen implantar l'obligatorietat de lliurar amb qualsevol treball una declaració escrita per la qual l'alumn@ declara l'autoria del treball i manifesta que no l'ha copiat. Als estudiants que s'enganxa amb plagis s'els obre expedient que acaba amb l'expulsió del centre.

[disculpeu el mal d'ulls: l'ordinador de la UPR té teclat ianqui]

Aportació Lluïsa Nuñez, moderadora del debat, 6 Febrer

Aportació Jordi Calvo, 6 Febrer

Sí... Aquesta situació també em sona. A les referències bibliogràfiques (quan les fan constar, que, com a mínim, ja és alguna cosa):

- * www.google.com
- * www.xtec.cat
- * etc.

Aportació Manuel J. Rodríguez, 7 Febrer

Jo també crec que és fonamental explicar al començament del curs (o de la carrera) la diferència entre citació i plagi. Molt sovint els alumnes fan plagi i no s'en adonen, però normalment amb una bona informació corregixen l'actitud. Per exemple, els nostres alumnes de primer curs no saben citar altres treballs o autors, així que copien o tradueixen fragments cencers de textos que troben i després citen la base de dades bibliogràfica (l'acudit que ha penjat la Lluïsa és quasi literal) o el llibre de text que els hi hem donat al llistat de recursos bibliogràfics. Aquest ciberplagi habitualment és fruit de bona voluntat i hàbits no desitjables i crec que no ens ha de preocupar massa perquè desapareix o es redueix moltíssim amb la informació.

Una altra cosa són els "murrís" que abusen del copy & paste essent conscients. Com ja s'ha dit és fàcil trobar frases brillants ben estructurades i vocabulari ric dins d'un text deficientment redactat i estructurat. Però no sempre els enxampem. Aquí és on vull posar el meu gra d'arena al debat. Un mètode que ajuda a evitar aquest plagi és, apart del document escrit, fer l'exposició oral del treball. Nosaltres els hi fem muntar una presentació powerpoint, explicar el treball públicament en 10 minuts i defensar-lo contestant a preguntes dels professors. Una vegada els alumnes estan entrenats a fer les presentacions, l'activitat resulta molt eficaç a l'hora d'avaluar el nivell dels seus coneixements, ja que de res les serveix copiar sense entendre que hi posen.

Es veritat que aquí apareix un altre tipus de ciberplagi, el de les imatges i presentacions flash. Però, en ser una presentació oral pública, resulta molt evident i notori. Així que queda més limitat al supòsit de la *bona voluntat amb hàbits no desitjables*.

Aportació Joan Simon, 7 Febrer

Coincideixo amb la pràctica totalitat de les opinions que s'han vessat fins ara en aquest debat. Però dit això, voldria afegir –amb l'ànim de procurar més discussió– una cinquena pregunta a les que ens ha ofert la Lluïsa a l'inici del debat: ... ***i fins a quin punt és "culpa" del professor que hi hagi tant de ciberplagi en els treballs???*** Personalment penso que a llarg termini el tema cibercòpia/ciberplagi és una "guerra" perduda, i és un malbaratament del nostre temps dedicar-nos a revisar a fons treballs per

"pescar" un cert % de còpia més un altre % de plagi. Perquè... on és el límit? Agafar un excel·lent treball en llengua anglesa, fer una traducció automatitzada i re-escriure (correctíssimament!) la sintaxi, l'ortografia i la gramàtica... no és un ciberplagi? I plagiar una "idea" magnífica? Certament, (encara) enxampem un bon nombre d'estudiant maldestres... però els espavilats sovint ni els ensumem!. I n'estic ben convençut que els nostres estudiants saben perfectament que és i la gravetat del "plagi"... ara bé, per intentar-ho molts pensen (equivocadament o no) que "és un risc assumible" i que sempre puc fer el "paper de tonto". I la realitat és que pels perspicaces és un risc ben assumible.

Amb Internet la "informació" és ubiqua i absolutament a l'abast. On realment hi ha el valor afegit és amb la creativitat i l'originalitat... i cap aquí és on crec que hauríem d'encaminar les activitats que proposem als nostres estudiants. Si partim de la base de que la major part d'informació és susceptible de ser copiada/plagiada, deixarem de fer el paper de policies i seran els estudiants els que ens hauran de convèncer del que han aportat a títol personal. Es ben cert que queda encara molt camí, però estic convençut que el camí és aquest.

La societat ens porta cada cop més estudiants de batxillerat molt hàbils en la cultura del "no-esforç", però amb enormes (comparativament amb molts de nosaltres) habilitats tecnològiques. N'hem de ser conscient perquè... com vaig aprendre del nostre company Joan Marsal (cita, no plagi!), ara exiliat a les amèriques porto-riquenyas,... *les nenes bones van al cel, les dolentes a tot arreu.*

Aportació Joan Marsal, 7 Febrer

I els nens, on van els nens? La Rosa Zaragoza es va deixar els nens en el seu disc publicat 1989 o 1990 (les fonts a internet no són exactes). Jo faig servir el títol de la cançó que també dona nom al disc, pero no sóc conscient d'haver-me imputat l'autoria. Com sempre, en Joan fila prim: quina mena de treballs encarreguem als nostres alumnes? Si es tracta exclusivament de recopilar informació, és probable que algú altre ja l'hagi recollit previament, en català, anglès o mandarí. Si només perseguim descobrir les habilitats dels nostres alumnes per trobar la informació, els podem suggerir concursar en

El repte dels divendres (logotip)

<http://campusvirtual.ub.edu/course/view.php?id=624>

Aportació Silvia Argudo, 7 Febrer

Tots comenteu aspectes interessants amb molts dels quals hi estic d'acord, tot i que jo acostumo a demanar coses que no poden copiar perquè no n'hi ha de fetes (ja suposo que això en determinades àrees és més complicat). També tinc una visió del tema una mica diferent de les que vosaltres heu expressat, que no vol dir que contradigui res del que s'ha dit aquí però... és una altra manera d'enfocar la qüestió.

Jo sóc de l'opinió que, tal com està la cosa, que un alumne

- es molesti a buscar informació sobre un tema i pensi on la pot trobar,
- la sàpiga localitzar i aquesta sigui realment adequada al tema,
- la llegeixi (meravella de les meravelles!) i decidieixi que està bé i val la pena de copiar,
- pensi per on pot retallar i enganxar per disimular i - el resultat no sigui un desgavell de frases inconnexes ple de faltes d'ortografia i expressions impossibles...

S'ha de considerar tot un èxit! és possible que aquesta persona no adquireixi tots els coneixements acadèmics que considerem necessaris mentre estigui a la universitat però

segurament se'n sortirà a la vida i cada vegada tinc menys clar que aquesta societat i el mercat de treball on es trobaran demani gaire cosa més.

Aportació Jordi Calvo, 7 Febrer

Em sembla molt interessant la reflexió que fas. Però, tot sovint (o, si més no, de vegades)...

- * Pensar on la pot trobar es redueix a "el rincón del vago" o a posar unes paraules al google.

- * Allò que localitza no és ni de bon tros adequat.

- * Per fer un copy&paste pot no haver-ho ni llegit i, per extensió, no haver decidit res.

- * El "retall" és la totalitat de la font trobada.

- * Si a la font hi havia barbaritats, errors, faltes, etc... al treball entregat estan exactament igual.

- * Etc.

Ep... però reitero que em sembla molt interessant la teva reflexió, eh? No era pas una fórmula de cortesia per començar el meu missatge. En la societat de la informació en la què vivim, realment pot ser una competència interessant saber buscar, localitzar i seleccionar informació. Així doncs, potser allò que cal és que acompanyi allò que ha copiat amb una explicació del procés que ha seguit per arribar al resultat final (he buscat aquí; he comparat amb; he seleccionat la part que; etc.).

Aportació Lluïsa Nuñez, moderadora del debat, 7 Febrer

Sí: comparteixo les idees de la Sílvia, però potser a cada àrea de coneixement aquest procés és diferent. Jo he vist els estudiants de Física buscar els enunciats dels problemes a Internet, i sovint els troben fets, però són diferents. El treball d'analitzar les diferències en els dos problemes, i adaptar la solució als requeriments del professor, de vegades pot equivaldre a resoldre el problema original, i gairebé sempre és un bon exercici d'aprenentatge. Crec que aquí és important que el professor conegui la situació, i tal com heu dit l'explíciti al principi del curs, i en cada cas, faci les preguntes adequades.

Aportació Cristina Broto, 7 Febrer

És cert que a cada àrea de coneixement es plantegen problemes diferents. En el meu cas, el problema és doble: text i imatges. Sobre el text plagiat és relativament fàcil adonar-se'n pels motius que tots ja heu anomenat i malauradament el més fàcil és per, com diu en Jesús, les dificultats evidents que tenen en l'expressió oral i encara més en l'escrita, amb la qual cosa detectar el copy&paste és força fàcil. Això quan no trobes –i m'ha passat més d'un cop– dos o tres o més treballs que són gairebé iguals perquè han anat a les mateixes ciberfonts. Bé, com deia, el problema afegit a Belles Arts són els treballs de "creació" sobre imatges i això sovint és difícil de detectar i ens hem de guiar per l'instint que dona l'experiència, però no sempre és fàcil.

De totes formes jo puc estar d'acord amb el fet que cercar informació (abans ho fèiem a les biblioteques i ara és més fàcil) i fins i tot afusellà a dreta i esquerra no és del tot dolent. El que sí és un problema és fer-ho tant malament que tothom s'en doni compte. I dic això perquè com diu la Lluïsa amb l'exemple de Física, si un alumne és capaç de saber manejar la informació de tal forma que, fins i tot copiant, aconsegueix articular un discurs raonable, crec que es poden obviar les afusellades!

El que sí és indiscutible és que cal suspendre sense por tot allò que evidencia la manca de seriositat i honradesa: Els saltataulells que pensen poder obtenir una llicenciatura amb l'esforç dels altres. Però per això no cal més que aplicar la normativa que ja tenim a

l'UB i com diuen en castellà: el que avisa no es traïdor
Bona nit a tothom!

Aportació Susana Elena Narotzky, 8 Febrer

Coincideixo amb moltes coses de les que heu escrit aquets dies. Al meu entendre el plagi, tant el de llibres o articles en suport paper com el de escrits o imatges en suport electrònic no es acceptable en una universitat de qualitat. A EEUU i a altres països de tot arreu del món el plagi està explícitament penalitzat per les Universitats i comporta la inscripció a l'expedient acadèmic del fet i en molts casos l'expulsió del plagiari. A mi em sembla que el plagi és una falta molt greu que evidència la confusió que tenen algunes persones entre el que es la producció de coneixement i l'acumulació d'informació com ara en Joan Parellada quan diu " Crec que s'ha d'incentivar la còpia; un treball original és copiar de més de tres llocs..." Dons no, un treball original és fer una reflexió personal partint de l'observació pròpia, dels escrits dels que ens han precedit, de la seva crítica, de la confrontació d'aquets escrits o coneixements amb les noves dades o realitats observades, etc. Potser que l'ús de l'internet per obtenir informació i materials escrits (articles, llibres, etc.) podem considerar que constitueix una capacitació tècnica que ens facilita la producció de treballs originals, però la originalitat no ve donada per el número de 'llocs' de on es copia sinó per la capacitat crítica i per la creativitat intel·lectual. I aquestes eines intel·lectuals d'anàlisi i reflexió s'aprenen 'en directe', pel contacte amb persones creatives i crítiques. Penso que la universitat com a institució té una part de responsabilitat important en el augment del plagi i no tant els professors sinó la institució com a tal en la mesura en que emfasitza la virtualitat de l'ensenyament, emfasitza la 'capacitació' i les 'habilitats' com a substituïts dels 'sabers', tecnocratitza, formalitza i virtualitza els processos de control de l'esforç i avaluació, etc. Personalment, aquest any he tingut un 10% de plagis (tradicionals i ciber-) malgrat haver explicat amb tota claredat i reiterades vegades (a començament i final de curs) la diferència entre plagi i citació, i haver explicat com s'havia d'utilitzar el material per escriure un assaig reflexiu i crític. També vaig informar que no hi hauria clemència pels plagiaris i suspendrien. Tot i això com heu dit alguns, molts no tenen consciència de estar plagiant... i som una llicenciatura de segon cicle. Penso que no és un tema trivial. Es un tema que posa en qüestió el nou discurs sobre l'objectiu de l'ensenyament superior.

Aportació M. Rosa Rozas, 8 Febrer

Igualmente coincido con la mayoría de opiniones expresadas en el forum.
Hace un tiempo solicitaba a los estudiantes un trabajo de síntesis, y llegue a aburrirme solemnemente corrigiendo aquel montón de papeles que me entregaban, hasta el punto de poder saber, sin mirar la bibliografía, de dónde habían sacado la información...porque ya me los sabía de memoria!!!!

Como se ha expuesto anteriormente, sustituí este aburrido trabajo (que cumplía pocos objetivos del programa) por un trabajo de exposición en formato póster en grupos de 3 estudiantes.

La información que hay en un póster todos sabemos que ha de ser muy sintética, pero en la exposición soy más exigente y les pido que la amplíen. Con lo que disminuyes el plagio, transformándolo en un traspaso de conocimientos ((está claro que han de comprender y haber asimilado lo que están exponiendo). Obviamente el plagio "lo filtro" en las tutorías previas a las que acuden con fotocopias de libros, artículos, o páginas web impresas.

Si les pidiera un trabajo escrito está clarísimo que el "copy&paste" sería el método

empleado, pero de este modo se han de esforzar, a la vez que desarrollan otras competencias.

Y por cierto, los pósters elaborados por los estudiantes permanecen expuestos en paneles en los pasillos de la facultad, cada vez son de mayor calidad, y es una metodología que los alumnos han evaluado como creativa y útil para adquirir conocimientos y habilidades de síntesis y de comunicación. Y cuando tenga menos trabajo ¿¿?? publicaremos los resultados.....

Aportació Susana Elena Narotzky, 9 Febrer

Els sistemes de participació i exposicions orals a classe, de tipus pòster o similars, són útils i permeten avaluar un cert tipus de coneixements, però em sembla que no poden excloure la capacitat de expressió escrita coherent pels estudiants universitaris. Si el que vol la universitat (o això ens diu) és qualitat i excel·lència, ha de formar persones amb capacitat crítica, habilitats tècniques de recerca o bé obtenció d'informació, capacitat d'expressió oral i escrita.

Qualsevol renúncia respecte a algun d'aquets objectius va en detriment de la qualitat. Per altre banda, no es pot obtenir qualitat a 'cost zero' (com repeteixen els òrgans de govern de la Universitat). Amb, per posar un exemple, tres classes de 80 estudiants com he tingut jo aquest semestre és ben difícil fer veritables tutories individualitzades per cada estudiant, fer 'pòsters' o treballs en grup i debats eficients del punt de vista de l'aprenentatge d'habilitats d'estudi cooperatiu o autònom, etc. Jo ho intento fer, però. I penso que els estudiants agraeixen l'esforç de fomentar espais per l'aprenentatge autònom. Ara bé, aquest model, que està inspirat en els seminaris i tutories de les universitats angleses i alemanyes no és pot implementar sense una inversió en 'capital humà' es a dir en contractació (no precària) de professorat que permeti reduir el número d'alumnes per classe (desdoblar grups quan calgui), que permeti fer tutories reals i seguiments individualitzats, que permeti treballs en grup no virtuals, estudi autònom i cooperatiu, etc.

Aportació Álvaro Choi de Mendizabal, 12 Febrer

Ahí van mis respuestas:

* Intenteu detectar els plagis en els treballs que us entreguen els estudiants?

Realmente, siendo el nivel general en Derecho tan mediocre, cuando me encuentro con un trabajo con tres líneas sin faltas de ortografía o con referencias que van más allá de la Enciclopedia Espasa, las introduzco en Google y, ¡oh sorpresa! suele estar plagiado (algunos lumbreras ni siquiera eliminan los hipervínculos cuando hacen "copy-paste" desde la fuente...).

* Creieu útil que la universitat penalitzés el plagi en els treballs acadèmics, fent-ho constar expressament en els reglaments?

Sí.

* Creieu important ensenyar als estudiants la distinció entre plagi i citació?

Hacerlo sería un insulto a los buenos alumnos. Lo siguiente ya sería ponerles chupetes.

* Quines altres mesures utilitzeu en la vostra pràctica docent?

Resulta suficiente con leer con cierta atención sus trabajos.

Aportació Ileana Bladé, 12 Febrer

Respostes breus:

* Intenteu detectar els plagis en els treballs que us entreguen els estudiants?

SI, tot i que m'indigna tenir que fer-ho.

* Creieu útil que la universitat penalitzés el plagi en els treballs acadèmics, fent-ho

constar expressament en els reglaments?

I TANT !!!!

* Creieu important ensenyar als estudiants la distinció entre plagi i citació?

I TANT

* Quines altres mesures utilitzeu en la vostra pràctica docent?

Faré servir la suggerència que he trobat en aquest mateix fòrum de dirigir-los a la pàgina web i questionari de la Universitat de Indiana.

Aportació Maria del Mar Suárez, 16 Febrer

Abans de tot, és la primera vegada que participo en aquest fòrum (ni tan sols me n'havia adonat de la seva existència), però el tema m'ha semblat suficientment interessant com per escriure-hi la meua opinió. Aniré a pams.

*Intenteu detectar els plagis en els treballs que us entreguen els estudiants?

I tant! Vaig a la caça i captura directa d'ells. Més que res perquè a les assignatures que imparteixo el plagi suposa el suspens directe de la totalitat del treball i així, m'estalvio de corregir la resta de redaccions. És més, de tant en tant, fidel a la meua línia humorístico-sarcàstica a classe, animo explícitament els alumnes a plagiar, perquè així, amb la seva solidaritat en fer un plagi, m'estalvien feina. Ara parlant seriosament, ho faig perquè ho considero un engany i una falta de respecte cap al professor. Que potser es pensen que caiem d'un arbre o baixem de l'hort? De totes maneres, sempre em queda el dubte d'haver-los enxampat a tots, i més d'un i de dos i de tres m'hauran passat per alt (per sort, la majoria dels alumnes opten pel ciberplagi i ja no recorren al material imprès).

*Creieu útil que la universitat penalitzés el plagi en els treballs acadèmics, fent-ho constar expressament en els reglaments?

Sí, però... algú se'n salvaria de la penalització? Qui més o qui menys, voluntària o involuntàriament ha comès algun tipus d'infracció, com s'ha vingut dient en les intervencions precedents. A part dels exemples que s'han donat (i que jo segurament he comès), recordo que vaig haver de fer una lit review per un treball de doctorat i, un cop feta, vaig pensar "ara miraràs què corre per internet d'això" i, increïble però cert, vaig trobar una lit review amb exactament les **mateixes** seccions que la meua i en el mateix ordre. Per sort, els continguts variaven. En aquest cas, m'arriben a penalitzar i em dona un atac de cor, perquè juro solemnement que ho vaig consultar un cop enquadrant el treball. M'hagués quedat el consol, però, que almenys una altra persona en aquest món coincidís en l'estructura del meu treball. Ara bé, no vull ni pensar en el munt d'hores que he invertit per consultar les fonts originals (ni que sigui llegides en diagonal) a l'hora de fer la lit review de la tesi.

*Creieu important ensenyar als estudiants la distinció entre plagi i citació?

Evidentment. Des del primer dia de curs, als nostres alumnes se'ls explica la distinció i se'ls avisa de les conseqüències del plagi. Se'ls explica també com citar no només els textos sinó les fonts. No obstant això, www.google.com i el www.xtec.cat que s'esmenten més amunt segueixen essent el pa de cada dia. I aquí ve quan em desespero i em sento ignorada, perquè no serà que no se'ls expliqui, se'ls doni fotocòpia del document i se'ls pengi a Moodle per si el perden...

*Quines altres mesures utilitzeu en la vostra pràctica docent?

Doncs he d'admetre que cap més de les que he esmentat. De totes maneres, digueu-me radical o extremista però, ja que sembla que a l'institut "es passa olímpicament" (o simplement no és fructífer) d'ensenyar a redactar i/o a estructurar un treball, crec que s'hauria de crear algun tipus d'assignatura, crèdit de lliure elecció o el que sigui en què s'ensenyi no només a citar, no plagiar, etc. sinó a com fer un treball mínimament

presentable, perquè n'hi ha que no saben ni distribuir una taula de continguts (si és que tens sort i tenen el detall d'incloure-la). Gràcies a déu, tot i que som sovint el germà petit, a Filologia existeixen assignatures que dediquen part dels crèdits a això.

Aportació Maria del Mar Suárez, 16 Febrer

Rellegint el post anterior he vist que he esborrat part de la frase i no l'he tornada a redactar. A la resposta a la segona qüestió, allà on dic << Per sort, els continguts variaven>> hauria de dir "per sort, l'expressió dels continguts variava, però eren, en essència, els mateixos".

Disculpes per la doble aportació.

Aportació Joan Simon , 17 Febrer

Estic d'acord en que plagiar és un acte sempre deshonest i com a tal punible. Dit això, no em vull estar en aquest fòrum d'opinió d'apuntar el què, al meu entendre, és un nou paradigma que tot just s'esbrina. I és que la idea d'**autoria** –íntimament lligat a la cybercòpia i al cyberplagi- està canviant radicalment a través de les noves tecnologies Web 2.0. Ens haurem d'anar acostumant al concepte de copyleft i de les llicències Creative Commons de la qual la nostra universitat n'és un referent i en defensa el seu bon ús.

De fet és ben cert que per a moltes universitats el plagi és una lacra fins el punt de fer signar "contractes d'honradesa" als seus estudiants. Però, com sovint passa, crec que anem dues passes enrere i, hores d'ara, alguns professors nord-americans provinents dels Writing Centers (Tallers d'Esriptura) ja sostenen que els estudiants es comporten de manera natural en imitar i copiar en excés o sense indicar les fonts. Aquests mateixos docents critiquen que se sol·liciti dels estudiants una originalitat de la què manquen molts professors, atès que bona part del que ensenyen consisteix fonamentalment en agafar idees i formulacions alienes ometent, per economia de temps, les corresponents citacions.

El paradigma és que estem anant d'una **Societat de la Informació** a una **Societat del Coneixement** i les tan reconegudes **TIC** donaran pas ben aviat a les **TAC** (Tecnologies de l'Aprenentatge Col·laboratiu) com un entorn obert de producció de continguts en format digital i de gestió compartida del coneixement on l'autoria té un paper més secundari.

Benvolgut Joan, responent a la teva pregunta; en la meua opinió crec que hem de començar a restar importància al que anomenes "informació" i valorar cada cop més el que és el coneixement. Potser (només potser!) en el subconscient d'alguns del nostres estudiants –pragmàtics com són— ja rau aquesta filosofia i aquí és on la dita comença a prendre sentit... Plagiare humanum est!

Aportació Lluisa Nuñez, moderadora del debat, 17 Febrer

Com que demà (m'han dit) hauria d'anar tancant el debat amb unes conclusions, i penso que hem recollit opinions molt interessants però no hem procedit encara a fer un debat en propietat, afegiré aquestes dues idees:

1. Un article (molt curt) explicant l'experiència d'una professora que va decidir donar la volta al problema: per als seus estudiants, l'experiment va ser transformador, i el resultat, treballs d'un nivell més alt que l'habitual en una llicenciatura:

[Wikipedia Becomes a Class Assignment](#)

2. Un fragment de l'article de Javier Castañeda citat en el meu primer post:

Pero en un modelo de sobreabundancia informativa, la capacidad real de los

alumnos no puede medirse por algo que pueden encontrar, destilado y elaborado en cualquier lugar, sino más bien, por la capacidad de aprender a buscar, procesar, sintetizar y extraer conclusiones que realmente contemplen un verdadero acopio de conocimiento, que tendrá necesariamente que ser único, pues lo aprehendido es algo absolutamente personal, y así aprovechar todo el conocimiento que por doquier derrocha una sociedad saturada de información, para convertirse en una auténtica Sociedad del Criterio.

Conclusió i tancament, Lluïsa Nuñez, moderadora del debat, 21 Febrer

Doncs amb l'excusa que no està gens fàcil fer la síntesi del debat i les conclusions, confesso que ho he estat endarrerint, però ara ja no tenim més temps. Cal "tancar" el debat perquè caldrà obrir-ne d'altres que estan programats, però tènicament aquest debat al fòrum es pot deixar obert, i podem continuar contribuint si volem.

També és cert que els darrers missatges ja són un resum de les idees més importants recollides al llarg del debat. A manera de conclusions, però, diria:

* De manera generalitzada es prova de detectar el plagi, detecció que és més fàcil en el cas del ciberplagi que si prové d'impresos. S'utilitzen les cerques a Internet i l'anàlisi de les característiques típiques dels treballs plagiaris, però també es proposa:

- passar un test per entendre bé què és plagi i què no ho és

- demanar treballs diferents, en més quantitat i varietat, exposicions orals, posters, diàleg sobre els treballs

*De manera generalitzada s'accepta que el plagi s'ha de perseguir i penalitzar, que la universitat ha de comptar amb mesures disciplinàries per aplicar a aquests casos, però:

- S'incideix més en la necessitat d'educar: què és el plagi i perquè està malament, diferència entre plagi i citació, com citar correctament, i també que cal fomentar la utilització de la informació localitzada a Internet, com avaluar-la, comparar-la i analitzar-la

*Finalment es produeixen les preguntes: si els alumnes plagien o fan copy&paste, no en tenim la culpa els propis professors? Segur que citem correctament i utilitzem correctament el material? I més important: no els demanem un rigor que nosaltres mateixos no complim? Fem les preguntes correctes, demanem als alumnes els treballs adequats?

Si us plau, si trobeu que falta o sobra alguna cosa, o voleu fer algun canvi, no dubteu a contribuir